

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Linda Kristin Selnes	77642424	04.11.2010 Deres dato	2010/6297 - 1 Deres ref.	

Kunnskapsdepartementet
P.b 8119 Dep
0032 OSLO

Høringsuttalelse om Østbergutvalgets NOU 2010:7 – Mangfold og mestring

Fylkesmannen i Troms støtter i hovedsak utvalgets hovedkonklusjoner og tiltak, og vil derfor bare kommentere de kapitlene der utvalgets flertall og mindretall kommer med forslag til ulike tiltak.

Kapittel 7.13 - Språkutvikling.

Fylkesmannen i Troms støtter mindretallets forslag til tiltak: *”Individuell rett til språkstimulering/særskilt norskopplæring hjemles i egen bestemmelse i barnehageloven. Departementet gir nærmere forskrifter om omfang, organisering, kompetanse, m.v.”*

Fylkesmannen i Troms legger til grunn at barn med et annet morsmål enn norsk med hjemmel i opplæringsloven § 5–7 har individuell rett til blant annet særskilt norskopplæring dersom de har behov for slik hjelp. Dette er også presisert av Kunnskapsdepartementet i St.meld. nr.41 ”Kvalitet i barnehagen” (2008-2009).

Fylkesmannen i Troms understreker i likhet med utvalgets mindretall at den individuelle retten til språkstimulering/særskilt norskopplæring ikke må erstatte barnehagens generelle språkutviklingsarbeid jamfør ”Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver”. Dette arbeidet må videreføres og styrkes, og dette må selvsagt også omfatte barn med annet morsmål enn norsk.

Kapittel 8.9.1 - Nærmere om morsmålsopplæring

Fylkesmannen i Troms støtter flertallets forslag til tiltak når det gjelder spørsmål om morsmålsopplæring: *”Det er en mulig sammenheng mellom hvordan retten til særskilt språkopplæring er formulert i § 2-8 annet punktum og den manglende bruk av morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring utvalget har funnet. Departementet bes derfor vurdere dets utforming. For bedre å synliggjøre at vurderingen av elevenes rett til særskilt språkopplæring skal være knyttet til elevenes behov, foreslås visse endringer i § 2-8 annet punktum: «Desse elevane har også ved behov rett til morsmålsopplæring, to språkleg fagopplæring eller begge delar»”.*

Med større fokus på samarbeid på tvers av kommune-/fylkesgrenser, kompetanseheving, gode digitale hjelpemidler og styrket økonomi, har Fylkesmannen i Troms grunn til å tro at morsmålsopplæring i større grad vil bli tatt i bruk overfor elever som har behov for det.

Kapittel 8.9.3 – Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter

Fylkesmannen i Troms støtter mindretallets forslag til tiltak når det gjelder spørsmålet om læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter bør være obligatorisk å ta i bruk eller ikke:

- *Læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter skal være obligatorisk å benytte.*
- *Kartleggingsverktøyet utviklet til læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter skal være obligatorisk å benytte.*

Fylkesmannen i Troms kan i likhet med utvalgets mindretall ikke se at det er grunnlag for å videreføre en ordning med valgfrihet for skoleeiere eller skoler når det gjelder å benytte læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter. Slik valgfrihet finnes ikke for andre læreplaner i Læreplanverket i Kunnskapsløftet.

Dagens valgfrihet er, slik utvalgets mindretall mener, et valg mellom læreplaner for en gruppe av elever, og ikke et valg innrettet mot enkeltelevers behov. Behovet for tilrettelegging på individnivå kan slik sett ikke ivaretas gjennom et valg mellom læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter og ordinær læreplan i norsk med tilpasninger.

Fylkesmannen i Troms er enig med mindretallet i at det ved oppstart av opplæringen er tilstrekkelig å konstatere at eleven ikke kan tilstrekkelig norsk til å følge den ordinære opplæringen for å iverksette opplæring etter § 2-8. Dette vil hindre at grupper/elever med behov blir ekskludert fra opplæringen.

Som en konsekvens av dette, må også kartleggingsverktøyet utarbeidet til denne læreplanen, være obligatorisk. Fylkesmannen i Troms støtter forslaget om å oppheve opplæringslovens forskrift § 1-1, bokstav e.

Kapittel 9.11.4 – Om inntak til videregående opplæring

Fylkesmannen i Troms støtter utvalgets flertall sitt forslag til tiltak når det gjelder inntak til videregående opplæring:

- *Minoritetsspråklige elever som har språklige behov for det, skal tilbys et år i innføringsklasse innen de går videre til Vg1.*
- *Minoritetsspråklige elever som har språklige behov for det, skal kunne velge å ta Vg1 over to år.*

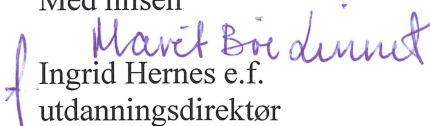
Det erkjennes at ferdigheter i norsk er svært viktig for å kunne gjennomføre videregående opplæring. Det er imidlertid slik at mange minoritetsspråklige elever – og da i særlig grad sent ankomne med lite skolebakgrunn – ikke besitter de nødvendige norskkunnskaper for å kunne følge opplæring i videregående skole. Disse elevene kan også ofte ha manglende skolebakgrunn fra hjemlandet.

Fylkesmannen i Troms støtter utvalgets flertall i synet på at den mest hensiktsmessige måten å tilnærme seg disse utfordringene på er å gi denne elevgruppen et bedre tilbud i forkant og i starten av videregående opplæring med intensiv norskopplæring og opplæring i fellesfag og

grunnleggende ferdigheter, samt bedre særskilt språkopplæring og tilpasset opplæring i videregående skole.

Fylkesmannen i Troms mener at det ikke er noen god ide å stille krav til denne gruppen elever ettersom det ikke stilles lignende krav til ferdigheter til andre elevgrupper. Ved å tilby et innføringsår på videregående skole i tillegg til at de kan velge å ta videregående år 1 over to år ved behov, vil elevene kunne lære norsk daglig tale og fagterminologi i den konteksten det skal brukes samtidig som de lærer fagene.

Med hilsen

Ingrid Hernes e.f.
utdanningsdirektør

Linda Kristin Selnes
rådgiver